

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő Rudnyánszky Gyula.	Kiadó laptulajdonos: Ászló József.	Egyeszedék ára 4 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon
Évi: Negyedévre	3 korona			
Egyeszedék: Negyedévre	12 „			
36 db: Negyedévre	30 „			

ROSTA.

Meghánytuk, megvetettük. Ez két magyar szó. De úgy értelmezve, a hogy egy fővárosi lapban olvastam, ez a két magyar szó bizony — csehül van. Meghányni-vetni szokott a magyar ember egyetmást. De külön választva a két szót: Meghányni és megvetni, ez már egészen mást jelent. Az egyik is mást, a másik is.

Meghányjuk a rakoncátlan gyereket, megvetjük az ágyat, megvetjük valaminek az alapját, megvetjük az aljasságot, a szőszegőt, a becselent.

De az bizny felette elszomorító jelenség, hogy egy magyar lapban, mikor valaki cikket ír valamiről, meghányja és megveti a kérdést, a helyett, hogy magyarán jól meghányná-vetné, amit leír. Ez a szármalmas új magyar nyelvérzék elkeseríti, kétségbeesíti a nemzeti nyelv minden szinmagyar lelkü hívét.

A zordon észak borongós ködében és az örökké kék egü olasz föld virágai közt két apa szívének egyformán nagy a boldogsága. A félelmes orosz cár és a mosolygó olasz király egy-egy bölcső fölé hajolnak és lelkük eltelik bálás gyönyörűséggel. Mert a bölcsőben ott pihog a várva várt fiu, a trónörökös. Mondják, hogy a rettentő nagy és rideg orosz birodalom népe örült, mikor megszületett az orosz trónörökös. A vidám olasz nép is ujjongott, mondják, az örvendetes hirre, hogy im utódja, örököse született az olasz királynak.

De a nép örömeiben nem tudhatni mennyi az igaz és mennyit festenek belőle papirosra az ujság betűi.

Am a két apa öröme s ez öröm őszintesége kétségtelen. Itt megszűnik a különbség ember és ember között; ez a valóban eszményi, tökéletes egyenlőség:

a hatalmas orosz cár és a dicső olasz király apai érzése, apai boldogsága, büszkesége semmiben sem különbözik a barna képü mezei munkásától, aki kérges tenyerei közé kapva magasba emeli gyermekét és áradozó gyönyörűséggel kiáltja: Fiu, fiu az istenadta!

A ki sokat fog, keveset markol. Debrecen városa nevezetes arról, hogy nagy benne a hivatalos vállalkozási szellem. Különböféle üzleti vállalatok vannak a városnak: nyomda, bérházak, gőzfürdő, téglagyár, szeszkereskedés, légszuszgyár, fakereskedés. Van bizonyosan még több is; de hát az én fejem nem strazza.

Most aztán a város mint lapkiadó mutatkozik be. Tegnap ugyanis A város címen új lap indult meg Debrecenben. Ennek a lapnak Vecsey Imre a városi főjegyző a főszerkesztője s az egész vállalatot s városi nyomda oly szinben iparkodik feltüntetni, mintha ez a legújabb debreceni sajtótermék a város hivatalos lapja volna. Pedig hát nem az. Legalább a tartalom figyelmes átolvasása arról győz meg, hogy ez a lap csupán fél-magánvállalata lehet a városnak.

Mindenesetre üdvözljük Vecsey Imre főjegyzőt az ujságírók gárdájában. És melegen kívánjuk neki, hogy a midőn mint városi főjegyző fontos iratot fogalmaz, ne sértse fülét, ha ablaka alatt becses lapját a rikkancsok, a tisztelt utcai elárúsítók nagyon is hangosan ajángatják...

Munkazárlat Debrecenben.

— szept. 17.

Magyarország munkásai nagyon rossz uton járnak. Az önző izgatás teljesen hatalmába kerítette őket. Az ugynevezett testületi szervezet uralkodik rajtuk. Megfosztja őket a szerény mindennapi kenyértől, a

józan méltányosságtól és az emberies gondolkodásra való képességtől.

Ugyan ki az a botor, vak és elfogult ember, a ki a mai viszonyokat alkalmasnak meri mondani arra, hogy az emberek minden áron ha kell erőszakkal is segíthessenek súlyos helyzetükön?

Ilyen válságos, nehéz időkben, minők a mostaniak, mikor az egész ország a megélhetés gondjaival küzd, a becsületes munkás vágyait kevesebbre méri, megelégszik a szerényebb keresettel és vár kedvezőbb alkalomra, mikor a munkaadó jóléte is szemlátomást virul és könnyebben adhat fölőslégéből, hogy javítson a munkás nép helyzetén.

E helyett azonban az történik, hogy a munkás tömegek egyre kevesebb belátással és igazságtalanul járnak el. A dolog színe az, mintha szándékosan aknáznák ki a szorult helyzetet. Valósággal uszoráskodnak a követeléseikkel.

A fővárosban óriási károkat okoztak az építő munkások tulhajtott követeléseikkel, melynek szomorú következménye az építő iparosok önvédelmi szövetkezése, az általános munkazárlat lett.

És ez az áldatlan mozgalom elterjedt a vidéken is. Immár Debrecen sem kerülhette ki a bajt. A debreceni építő munkások folytonos munkaszünetéseikkel szintén kést szegeztek kenyéradóik mellé. A debreceni építő és kőműves mesterek természetesen védekezni voltak kénytelenek.

És most odáig mérgesedtek a viszonyok, hogy a debreceni építő iparosok is kénytelenek a végső eszközhöz nyulni. Az igazságtalan munkaszünetésekre azzal felelnek, hogy kimondják a munkazárlatot.

Bizony elcsüggesztő jelenségek

TOLNAI DANIEL

Debrecen piac-utca 49 szám.

o a főpostával szemben, o

ajánlja legnagyobb választéku raktárát, férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség.

Olesó árak.

ezen. Hová fog vezetni a kegyetlen harc, melynek fegyverei közül az egyik fél kidobálta a testvéries, emberi gondolkodást?

Ha ez így tart, a munkás elemek szertelenkedése az egész város békéjét, nyugalmát, anyagi és erkölcsi érdekeit kockára veti. Nem — jogos kívánság, nem a megérdemelt és megadható béremelés bizonyítható méltányossága szerepel a mozgalmában hanem a vak szenvedély, mely nem ismer ellenmondást, nem tűr más érdeket, csupán a pillanatnyi sérelem, az egyéni követelés lázító szavaira hallgat.

Az építő mesterek már védekeznek a támadás ellen a maguk módja szerint, a mint ezt alább hírvél adjuk. És ha a munkások a tizenkettedik órában magukba nem szállnak. — Kitör a harc a két fél között és ez a harc érzékenyen sújtja, megkárosítja a létért küzdő kenyéradókat, a munkások kezéből pedig kiragadja az utolsó falat kenyeret.

Az építő munka zárata.

Felhívás az építő munkásokhoz.

A debreceni építő és kőműves mesterek kénytelenek a szakadatlan munkaszünetekkel szemben védekezni és ma úgy áll a dolog, hogy jövő szombaton, szeptember 24-én Debrecenben is kimondják az általános munkazáratot.

Az építő és kőműves mesterek végrehajtó bizottsága ugyanis felhívást intézett az építő munkásokhoz és ebben a felhívásban, nyíltan feltárva a súlyos helyzetet, kijelenti a végrehajtó bizottság, hogy amennyiben a munkaszünető építő munkások e hónap 21-ig minden munkaadónál, hol alkalmazva voltak, a munkát meg nem kezdenék, e hónap 24-én szombaton délelőtt az építő és kőműves mesterek kimondják az általános munkazáratot.

A nevezetes felhívás a következő

Építőmunkások!

Ismételten megújuló munkaszünetekkel azon sajnálatraméltó állapotot idézték elő, hogy míg egyfelől a munkaadók részéről lehetetlenné válik minden reális számításra alapuló vállalkozás, másfelől az építendő közönség — látva a folytonos bizonytalanságot, melyben az építési vállalatok sorsa forog — tartózkodóvá, bizalmatlanná válik az építkezések megrendelésénél.

Egy oly kár ez nektek, mint nekünk; hiszen ha megfosztatok a vállalkozás lehetőségétől, magatokat fosztjátok meg a kenyérkeresettől.

Jól ösmérjük mi azon okokat, melyek ez áldatlan állapotot megteremtették. Békés egyetértésben, becsületes munkával kereste itt meg kenyerét munkás

és munkaadó, a míg vezetőitek, lapjaitok arra nem oktattak benneteket, hogy munkaadóitokban ne jóakaró munkatársaitokat, hanem ellenségeiteket lássátok:

Ismételt bérmozgalmaitok alkalmával nagy anyagi áldozatok árán, gyakran jobb meggyőződésünk ellenére, elfogadtuk feltételeiteket a jó békeség reményében, betartottuk azokat hiven, becsületesen; de ti ismételten eltértetek attól, nem gondolva meg, hogy a kölcsönösen megállapított feltételek nemesak minket munkaadókat, hanem titeket munkásokat is köteleznek.

És mi mindezek dacára nem adjuk fel a reményt, hogy felhívásunk nem fog süket fülekre találni nálatok; reméljük, hogy felhívásunkat nem a felizgatott szenvedély, hanem a józan ész szavára hallgatva fogjátok mérlegelni s visszatértek elhagyott munkáitokhoz, felhasználjátok a közelgő tél beálltaig még rendelkezésünkre álló rövid időt békés munkálkodásra, — kenyérkeresésre.

De ha feltevésünkben csalódnánk, ha nem a higgadt megfontolás, hanem a vak szenvedély irányítaná elhatározásotokat: minket ezen szomorú jelenség sem fog elkészületlenül találni, hanem egygyüttés védekezésre fog kényszeríteni.

Egyértelmű közös elhatározásunk, hogy ha a munkálatokat f. hó 21-éig Szerdáig, minden munkaadónál, hol alkalmazva voltak, meg nem kezdenék: mi folyó hó 24-ikén, Szombaton délelőtt kimordjuk az általános munkazáratot minden építkezéseinknél, s fenntartjuk azt mindaddig, míg teljes biztosítékot nem kapunk részletekről a munkálatok zavartalan tovább folytatására.

Debrecen, 1904. szeptember hó 15.

A Debreceni Építő- és Kőműves-mesterek végrehajtó bizottsága.

— szeptember 17.

— Változások a közös hadsereg szervezetében. Egy bécsi könyvatos jelenti előkelő katonai forrásból:

A kelet-ázsiai háború fejleményeit katonai szempontból a legnagyobb figyelemmel kísérik és már most konstatálható, hogy az eddig tett megfigyelések úgy a hadsereg szervezetében, mint a stratégiai elveiben többrendbeli változást fognak előidézni. Mindenekelőtt igen magasra emelkedik a tűzértség jelentősége, mert kiderült, hogy a japániak eddig elért sikereiket első sorban ennek a fegyvernemnek köszönhetik. Ezzel szemben a lovasság értéke jóval szűkebb határok közé szorul, mert látnivaló, hogy egyrészt az oroszoknak csak igen keveset használnak a legmozgékonyabb kozákegységek is, másrészt a japániaknak semmit sem értett eddig a jó lovasság hiánya. Bizonyos már most, hogy ebből a tűzértség erős megszaporítása és a lovasság ennek megfelelő csökkentése következik s hogy már a közös hadsereg tűzértségének tervbe vett reorganizációja is

ebben a szellemben fog végbemenni. Az új gyorstüzelő ágyukat illetőleg sem maradnak a háború tapasztalatai befolyás nélkül s míg eddig az irányadó körök a páncélnélküli löszerkocsik behozatala felé hajlottak, most már kétségtelenül a páncélozott löszerkocsik mellett fognak dönteni.

Japán cégek.

A kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur közölte a kamarával a megbízható Japáni beviteli cégek névsorát.

Az első helyen álló három cég nagyobb kiterjedésű üzletkörrel bír, feltétlenül megbízható és a behozatal minden ágával foglalkozik.

A Japánban letelepedett európai cégek a kormányval a közszállítások tekintetében sűrűn érintkeznek és ép oly jól vannak értesülve, mint a japán cégek, sőt többször nagyobb szolgáltatás-ségüknél fogva előnyben részesítettnek.

Ajánljuk tehát az itt közre adott listát az érdekeltek figyelmébe.

Japáni cégek és ügynökségek jegyzéke.

A cég neve	címe	üzletköre
Mitsui Bucwn	No. 43 Saka-	A bevitel
moteha.	motscho,	minden ágat
Nihombashiku,	Tokió.	
Okura u. Cie	GINZA 2	
	Chome No. 7	
	Kiobashiku,	Tokió.
Takata u. Cie.	Yusakuchó,	
	I. chome	
	No. 1. Kojimachiku,	Tokió „
Fukushima	Yayesucho i	Gyapjú kon-
Gomei	chome	zervek.
Kaisha.	No. 1. Kojimachiku,	Tokió.

Jsono u. Cie GINZA 2 cho- Vas. Gépek.
me No. 12.

Kyobashiku, Tokio.

Nosawa u. Nakabasni. Hi- Lovak.
Cie. rokojimachi

No. 6. Kyobashiku, Tokio.

Sakura Gumi Tsukiji I. cho- Bőr, élelmi
me No. 1. cikk.

Tyobashiku, Tokio

Iwai u. Cie. Himonochó Gépek.
No. 12,

Nihonbashiku, Tokio

Japánban letelepedett európai cégek.

Jardine Met- Yokohama Általános
heson No. 1. behozatal
et Cie, angol.

Samuel, Sa- Yokohama „
muel et Cie No. 27.

angol

Cornes and Yokohama Textilárak.
Cie angol No. 48.

Bumen and Yokohama Szövetek.
Reif. London c—o Korting

No. 48 B,

C. Illies Yokohama Általános
an Co. német No. 54. behozatal.

H. ahrens and Yokohama „
Co. Nachf. No. 29.

német.

Carl Rohde u. Yokohama „
Cie. deutsch. No. 70.

Heller Bros. Yokohama „
osztrák. No. 176.

HOL lehet kevés pénzen nagy bevásárlást tenni? Tegyen egy legkisebb próba bevásárlást

LEBOVITS ZSIGMOND

előnyösen ismert saját készítményű női-és férfi cipő-árulkozásában. Csapó-utca 5. hol méret utáni rendelések is jó anyagból pontosan készíttetne

EGYHÁZ és ISKOLA.

Ismétlőiskolai beiratkozás. A debreceni izr. ismétlőiskolában a beiratások az 1904—5-ik tanévre a Simonffy utcai iskolában megkezdődtek. Felhívtnak tehát a t. c. szülők és gyámok, hogy 12—15 éves ismétlő iskola köteles leánygyermeküket az ismétlőiskolába Lippe József ismétlőiskolai tanítónál naponként 10—11 ig annál is inkább beírassák, mert ellen esetben rendőrhatalósággal fognak felrendeltetni az iskolába. Debrecen, 1904, szept. Az Izr. Iskolaszék.

Ev. ref. segédlelkészek vizsgája. Tegnapelőtt s tegnap tartották a kollegium disztermében a segédlelkészek vizsgáját. Jeles eredménnyel vizsgáltak: Kiss Albert, Kiss László, Kolozsváry Mihály, Kónya Gábor, Kövér Árpád, Németh Vince. Jó és kielégítő képesítést nyertek: Buda Károly, Incédy Márton, Koppányi Gyula, Köpeczi Károly, Nyárády László, Oláh Sándor, Pálur Miklós, Vajó Sándor, Varga Károly.

Választások a főiskolán. A Felsőbb Tanulók Olvasó Egylete holnap választja meg tisztikarát. A jelölés valamennyi állásra egyhangú s így a választás is csendes lesz. A jelöltek névsora a következő: elnök Kövér Árpád szenior, alelnök Kolozsváry Mihály esküdtfelügyelő, főjegyző Batáthy István III. éves hittanhallgató, aljegyző Torma Béla II. é. hh., pénztáros Adorján István IV. é. hh., ellenőr Nyikos Sándor II. é. jh.

A választás d. u. 3 órakor lesz.

Ugyancsak szombaton, ma d. u. 5 órakor tartja a főiskola ifjuságának kebelében levő Magyar Irodalmi Önképző Társulat tiszti karának választását. Elnök jelölt egyedül hegymegyi Kiss Pál II. od éves joghallgató.

Ifjusági választások. A debreceni felső kereskedelmi iskola ifjusága a napokban tartja meg két körében a tisztviselőválasztásokat. A jelöltek névsorát tegnap adták át az ifjak a tanári karának. E szerint jelöltek az önképzőkörben: elnök Révész Aladár, alelnök Goldstein Miklós és Kálnai Sándor, titkár Ezry Miklós, főjegyző Czirják István, aljegyző Szántó Béla és Engel Sándor, segédjegyző Kohn Mór, főpénztáros Fábry Tivadar és Róth Miksa. A segélyező egyesület tisztsegeire jelöltek: elnök Dömök Béla, titkár Hegedüs Gyula és Berger Sándor, főpénztáros Halmágyi László. A korteskedések — a legtöbb egyhangú jelölés miatt lanyhán folynak.

A főiskolai kántus. A régi híres ifjusági énekkar tegnap d. u. tartotta Mácsay Sándor tanár vezetése alatt első próbáját. Az énekkarnak 70 tagja van s rendkívül jónak ígérkezik.

Új tanszék a Zenedében. A debreceni Zenede ismét előrehaladt fejlődő utjában. Ugyanis Simonffy Emil kir. tanácsos igazgató régi tervét megvalósítva, új tanszékot létesített, melynek betöltésére Husz Lajos énektanárt hívta meg. Az új tanár gondja a vegyes énekkar betanítása lesz. Az énekkar tagjait a nagyobb zenedei növendékek közül fogják választani. Ezen kívül már jelentkezőket is szívesen fogadnak s ha megfelelő hangja van, ingyen tanítják.

A zenedei előadások különben, tegnap már minden tanszéken megkezdődtek, kivéve a gordonkát s a hegedűt, melyek kedden fognak kezdődni.

HIREK.

A budapesti meteorológiai intézet jelentése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 16-án. Egyelőre hűvös, szeles idő várható, sok helyütt — főképp a keleti és déli részeken — esővel.

* **Szeged és a debreceni felirat.** Szeged város törvényhatósági bizottsága csütörtökön tartott folytatólagos közgyűlésén tárgyalta a debreceni átiratot, mely a galaczi levéllel kapcsolatban a magyar nyelv jogáért száll sikra. A szegedi tanács javaslatát, mely szerint az átirat felett napirendre térjenek, mert Szeged városa már előbb felirt hasonló szellemben, a közgyűlés nagy többséggel elvetette és elhatározta, hogy a debreceni felirat értelmében szintén feliratott intéz a kormányhoz és az országgyűléshez.

* Degenfeld József gróf küldetése.

Degenfeld József gróf, egyházkerületi főgondnok, tegnap Debrecenből Budapestre utazott, ahol tanácskoznifog az ev. ref. konvent elnökségével. Ettől a tanácskozástól függ, hogy Degenfeld József gróf másodszer is megteszi e az utat Amerikába vagy pedig utazása végleg elmarad és a gróf rögtön visszatér Debrecenbe. Degenfeld József gróftól azzal akarja a konvent megbizni, hogy fejezze be eredményesen megkezdett munkáját és az amerikai magyar ref. egyházakat illessze be a hazai egyetemes református egyház testébe. Néhány egyház már elfogadta a grófnak erre vonatkozó javaslatát, de más ref. egyházak vonakodnak sőt tiltakoznak is a Degenfeld gróf küldetésének célja ellen. Ha a mai tanácskozások azt eredményeznék, hogy Degenfeld gróf feleljen meg a megbízásnak, akkor a gróf a Cuard Line hajóján azonnal Amerikába utazik, de az őszi egyházkerületi közgyűlésre már itthon lesz.

* **Esküvő.** Könyves Tóth Mihály dr. Debrecen város mezőrendőrkapitánya tegnap délután tartotta esküvőjét Fehér Margittal az anyakönyvezető előtt. Az egyházi frigykötés ma délben lesz a nászháznál. A szertartást a vőlegény atyja Könyves Tóth Kálmán lelkész végzi.

* **A Bocskai-szobor.** Rásó Gyula kir. tanács, Hajdúvármegye alispánja, aki a Hajduböszörményben felállítandó Bocskai-szobor hazafias ügyét lankadatlán buzgalommal viszi előre, tegnap ebben az ügyben felterjesztést intézett a közoktatásügyi miniszterhez. Jelentést tett arról, hogy a szobor 48,000 korona költségéhez gyűjtés útján eddig 35,000 korona biztosítva van és hiszi, hogy 1906 ban a gyűjtést befejezheti. Az eddigi gyűjtéshez járult 14 vármegye, 13 város, az összes hajdúmegyei községek egy rendezett tanácsu város kivételével, 48 vármegyei törvényhatósági bizottsági

tag, 11 vármegyei tisztviselő, 11 magános és a püspökladányi vallásalapítvány. Az alispán egyben tudatta, hogy a szobor megalkotására nézve Holló Barabás fővárosi szobrászszal tárgyalásokat folytat, de megállapodásra még nem jutottak. A Holló által bemutatott szobramintázatot azzal küldi fel a miniszterhez, hogy azt az országos képzőművészeti tanács bírálata alá bocsássa.

* **A Csokonai-kör ülése.** A Csokonai-kör, ma, szombaton délután fél 5 órakor tartja az őszi évadban első választmányi ülését, melyre több igen fontos tárgy van kitűzve s amelyre a választmányi tagok becses figyelmét ez uton is felhívjuk.

* Az olasz királynénak fia született.

A várva-várt olasz trónörökös megszületett. Ezt a hírt hozza a táviró Rómából. Az olasz királyi pár boldogsága tehát tökéletes. Már a trónörökös megszületése előtt a leghevesebb és legszenvedélyesebb viták folytak arról, hogy mi legyen a címe az esetleg megszületendő trónörökösnek s a viták hevében-szenvedélyében már új visszavonások keletkeztek a Vatikánal. „Róma hercege“ címét akarták adni eleintén neki, de minthogy a Vatikán e cím ellen a leghevesebben tiltakozott, elálltak ettől a tervtől és a „Piemont hercege“ címét szánták a születendő trónörökösnek. Ez viszont más közjogi akadályokba ütközött, úgy hogy ezt a tervet is kénytelenek voltak elejteni. — Egyes orgánumok rámutattak arra, hogy jó lesz a vitát felfüggeszteni legalább addig, amíg a várva-várt trónörökös tényleg meg nem születik, mert hátha a sors közbevág és megint leány születik. Most azonban mégis kedvezett a sors a királyi pár óhajátának. Egész Olaszországban bizonyára örömmel fogadják majd az esemény híreit, már csak azért is, mert az olasz király a legmesszebb menő amnesztiát ígérte arra az esetre, ha a sors teljesíti óhajátát. Jóllehet Oroszországban keservesen csalódtak akkor, a mikor az amnesztiát várták, de Olaszország mégis egészen más, mint Muszkaország. A politikai bűnösök mindenesetre számíthatnak kegyelemre, de más olyan kegyelmi tényeket is fog gyakorolni a melyek a népeknek válnak javára. Az eseményt az alábbi Rómából keltezett távirat jelenti:

A Stefani ügynökség jelenti Raccognigiből: Heléna királynénak éjjel 11 órakor fia született, kit Umberto-nak neveztek el. A királyné, valamint az újszülött herceg jól érzik magukat. A királyi palota prefektusa azonnal jelentést tett a trónörökös megszületéséről a királyi ház tagjainak, a kvirináli diplomáciai karnak és a római szindikónak. Giolitti miniszterelnök a kerületi előljárókkal és más vidéki hatóságokkal közölte az örömhírt.

* **Megérkeztek a katonák.** A tenkei hadgyakorlatok végetértek s így a debreceni 39-ik gyalogezred tagjai is megszabadultak a hadgyakorlat nehéz munkájától. Az ezred csütörtökön indult vissza Debrecenbe, két zászlóalja pedig Temesvárra. Az önkéntesek 20-án mennek Nagyváradra — vizsgázn. Tegnap este háromnegyed 10 órakor érkeztek meg

különben a mi bakánk külön vonaton katonazene mellett jó kedvben jóegészségben. A debreceni helyőrség összes tisztjei elébük mentek az indóházhoz.

* **Ruzsinszki Ilona Debrecenben.** Ruzsinszki Ilona, az országos nevű kitűnő énekművész. ma délben Debrecenbe érkezik, miután tegnap 8 éves fiát, Bereczky Lacikát, Nagyváradon elhelyezte. A közbecsülésben álló kiváló művésznőről az utóbbi időben aggasztó hírek keltek szárnyra. Szerencsére ezek a hírek nem birnak alappal. A művész a nagy izgalmak következtében gyengékedett, de néhány napi pihenés után egészsége ismét teljesen helyreállott. Ruzsinszky Ilona ezért jön Debrecenbe, hogy nagybeteg férje, Bereczky Lajos rendőrfogalmazó, ügyeit rendezze. Férjének állapota annyira megrendítette a művésznőt, hogy az ellene folyamatba tett válpert megszüntette.

* **Megyei közgyűlés.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága legközelebbi rendes közgyűlését szeptember 29-én délelőtt 9 órakor tartja. A közgyűlésen a főispán távollétében Rásó Gyula kir. tanácsos, alispán fog elnökölni.

* **Névmagyarosítás.** Lustig Zoltán hajdusámsoni illetőségű püspökladányi lakos belügyminiszeri engedéllyel Lónyai-ra magyarosította nevét.

* **Békéltető bizottsági ülés.** Hétfőn délután 3 órakor békéltető bizottsági ülés lesz Vetésy Béla tb. rendőrkapitány az iparhatósági osztály vezetőjének elnökelete alatt.

* **Utóállítás.** A Pavillon laktanyában f. hó 20-ikán, délelőtt 9 órakor tartja meg a vegyes bizottság a katonai utóállítást.

* **Dr. Kérészy Zoltán, jogtanár úján** értesültünk, hogy valótlan az a hír, amelyet tegnapi számunkban más helyi lap után közöltünk, miszerini őt kassai jogtanárrá választották meg. — Tényleg pályázott ugyan a kassai kir. jogakadémián megüresedett jogtörténeti — és egyházjogi tanszékre, de a pályázat sorsa még eldöntetlen. — Ugyanis — mint értesültünk — a kassai jogtanár kar Dr. Kérészy-t kandidálta ez állásra, — de a kinevezés a kandidáltak sorából még nem történt.

* **A honvédbakák szabadságo'ása.** A városunkban állomásozó 3. honvéd gyalogezrednél holnap szerel le az 1902-évből bevonult legénység és a fegyvergyakorlatra behívott póttartalékos legénység. Nagyon rég volt, hogy a bakákat lefűvés nélkül szabadságo'áltak volna, az idén is csak kivételes eset az, hogy gyakorlatra nem ment a legénység.

* **Uj lap Debrecenben.** Tegnap új lap idült meg Debrecenben. A címe: A város. Főszerkesztője Vecsey Imre városi főjegyző, felelős szerkesztője Konecz Ákos városi közlevéltáros és kiadótulajdonosa a városi nyomda. Mivel az új hetilap egészen a városháza kapuján belül készül, a felületes szemlélő azt hihetné, hogy a A város Debrecen városának hivatalos lapja. De ez csak látszat. Nem hivatalos lap A város, hanem a Debrecenben eddig megjelent 15 napi, heti és

időszaki lap számát gyarapító tizenhatodik sajtótermék, mely az olvasóhoz intézett beköszöntőjében azt mondja ugyan, hogy tisztán és kizárólag városi ügyekkel fog foglalkozni; de azért Közigazgatási hírek című rovatában bejelenti, hogy a színházról is írni fog s hírei közt találhatók a városi ügyekkel össze nem függő különféle személyi hírek és egyebek. Így hát önálló új hetilapot üdvözölhetünk A városban, melyre bizonyára szükség van, mert hiszen a polgármester a lap utcai elárusítását is engedélyezte. Kartársi szíves-séggel köszöntjük tehát a hivatásos újságírók sorában Vecsey Imre városi főjegyzőt, Csóka Samu városi tanácsost és Konecz Ákos városi közlevéltárost.

* **A szervezőbizottság ülése.** A szervezeti szabályzat átdolgozására kiküldött bizottság a szabadságo'lások következtében hosszabb idő óta kénytelen volt szünetelni. De minthogy a közigazgatási bizottság legutóbbi üléséből kifolyólag figyelmeztette a szervező bizottságot, a rendőrségnél immár tarthatatlanná vált állapotokra, a szervező bizottság tegnap délután 3 órakor újból összeült és Kovács József polgármester elnöklésével folytatta a szervezeti szabályzat átdolgozását, amely hivatta lesz rendőrségünk bajain gyökeresen segíteni.

* **Egy új cseh pártvezér szökése.** Prágában az új-cseh párt körében óriási és kínos feltűnést kelt a párt egyik vezető emberének, Salaba dr. cseh kereskedelmi akadémiai tanárnak szökése, aki körülbelül kétszázezer korona adósság hátrahagyásával eltűnt. Salaba dr. aki egy prágai városi tanácsosnak a veje nemcsak politikai körökben, hanem mint a Ceska Revul egyik kiadó tulajdonosa irodalmi és művészeti körökben is vezető szerepet játszott. A cseh kereskedelmi akadémianál évi 12,000 korona jövedelme volt s azonkívül lapja, amelyet azelőtt az új-cseh klub adott ki 8400 koronát jövedelmezett. Volt azon kívül egy ötvézezer korona értékű háza is, amely azonban jelzálogadóssággal tul van terhelve. Adósságai, amelyek arra kényszerítették, hogy megszökjék jobbára váltóadósságok, amelyeken előkelő cseh vezető politikusok neve is szerepel. Salaba dr. állítólag az elmúlt két hónapban egyedül 70.000 korona adósságot csinált s nagyon valószínű, hogy az így összeszedett pénzzel szökött meg. Azt beszélük, hogy Salaba dr. szökésével két ismert cseh vezető embert annyira megkárosított, hogy aligha fogják az adósságokat, amelyekért kezességet vállaltak kifizetni. Sok váltón állítólag Salaba feleségének aláírása is szerepel, nincsen kizárva azonban, hogy ezek az aláírások hamisak. Salaba dr. szökése erősen kompromittálja az egész új-cseh pártot, amelynek kebelében a legutolsó időkhöz vezető és irányadó szerepet vitt.

* **A zilahi bakák elutazása.** A zilahi honvédbakák, akik két hét óta városunkban tartózkodtak, és a 3. honvéd gyalogezred, városunkban állomásozó háromzázalójával gyakorlatoztak, holnap vasuton visszautaznak állomás helyükre Zilahra.

* **Számonkérőszék a megyénél.** Hajdúvármegye alispánjának elnöklésével szeptember 22-én délelőtt 9 órakor a vármegyeházán az összes hivatalokra kiterjedő számonkérőszék lesz.

* **Iparoktatási szakintézet Debrecennek.** A kereskedelmi és iparkamara legutóbbi kezdeményezése alapján megtörtént ma az első határozott és illetékes lépés arra nézve, hogy Debrecen város egy oly modern iskolához jusson, mely az ipari téren való oktatást tűzi ki feladatául.

A kereskedelmi miniszter küldetésében megjelent a városban Vig Albert ipariskolai főigazgató, s érintkezésbe lépett Kovács József polgármesterrel. A polgármester meghívta a tanácskozássra Szabó Kálmán kamarai elnököt és Szávay Gyula titkárt, valamint Bészler tanácsnokot, Aczél Géza főmérnököt és Dóczy Gedeon iparostanonciskolai igazgatót.

A tanácskozás folyamán sorra előadták a jelenlevők véleményüket az ipari nevelésnek Debrecenben szükségességének mutatkozó intézménye felől.

Ezen a téren maga a kormány is csak a kísérletezés mezején van még s folytonos törekvését képezi, hogy olyan szaknevelési intézeteket teremtsen, melyek nagyobb ipari rétegekre képesek üdvös hatásukat kiterjeszteni.

A mai ipari szakiskoláknak — a milyen van Aradon, Temesváron, Szegeden és több helyen — ugyanis az a hibájuk, hogy az iparosoknak csak igen kis körét, egy kiváltságos töredékét képes magába ölelni. Egy négyosztályos szakiskola összes osztályaiba legföllebb 80 tanulót fogadhat be, vagyis évenként 20 kiképzett ifjút képes az életbe kibocsájtani s a tapasztalatok szerint a szakiskolák növendékei, csak alig felel számokban sorakoznak az illető városból.

Olyan szaknevelő intézetet keresnek tehát mostanában az illetékes körök, a mely demokratikusabb alapon áll, mely a tényleges iparosok részéről könnyebben megközelíthető, mely nem oly hosszú, 4 éves tanfolyamon szűri keresztül növendékeit, mint az eddig gyakorlatba vett tanfolyamok.

Elképzelhető olyan oktatási mód, mely az ipari pályára készült nem teljesen az iskolában akarja kiképezni úgy az elméleti, mint a műhelyismeretekben hanem ahová már megfelelő műhelyismerettel lépnek be a tanulók s így csak az elméletben, rajzolásban és tervezésben, valamint az ipari műfogásokban nyernek kiképzést.

A tárgyalás során általánossá lett az óhaj, hogy ilyfajta szaknevelő iskola amelyre vannak példák Német-, Francia- és Angolországban, a gyakorlati iparnak ily tanító iskolája beváló intézmény volna Debrecenben, ahol kézműves kisiparosoknak nagy kontingense él s ez az iskola egyszersmind az egész kamarakerületnek központi intézete lehetne.

Az iparoktatási főigazgató referálni fog a miniszternek azokról a benyomásokról és információkról, melyeket itt szerzett s legközelebb már majd gyakorlatibb és a valósuláshoz közelebb álló lépés történhetik ez ügyben.

* **Kutatás Rákóczi szüleinek hamvai után.** Kassáról írják: A nagy fejedelem és társai hamvainak Kassára szállítása ismét felszínre hozta ama óhajtnak keresztülvitelét, hogy I. Rákóczi György és Lorántffy Zsuzsanna hamvait is felkutassák. E hamvakat tudvalevően Kassán a premonoriák templomában temették el, sirjaikat azonban mindeddig nem tudták felfedezni. Ennek az a magyarázata, hogy a kurucvilágot követő időkben valamelyik jezsuita szerzetes mindent elpusztított, a mi a sírok feltalálására vezethetne, hogy avatatlan kezek ne férközhessenek hozzá. A hamvak felkutatására a jövő hét folyamán egy bizottság fog leszállni a templom kriptájába. Azt tervezik, hogy feltalálás esetén I. Rákóczi György és Lorántffy Zsuzsanna hamvai is az Erzsébet dómba helyeztessenek el a fiú, illetve az unoka, a nagy fejedelemnek hamvai mellé.

* **Orvos változás a kórházban.** Dr. Katona Zoltán a városi kórház sebészeti osztályának alorvosa a napokban elhagyja állását s szülőhelyére Turkevére megy, a hol magánpraxist fog folytatni. A kórházban ugy kártársai, mint a betegek nagyon sajnálják az ügyes orvos távozását.

* **Közművelődési palota Aradon.** Arad város közgyűlése elvben elhatározta, hogy a Kölcsey-Egyesület kérvénye értelmében a tanács javaslatához képest közművelődési palotát építtet fel, a vállas- és közoktatásügyi minisztertől 150,000 korona hozzájárulást kér; a milleniumi emlékalap 40,000 koronáját ennek adja Aradvármegyétől 20,000 korona hozzájárulást kér, a most átengedett lakások bérét egy felveendő törlesztéses kölcsön céljára átengedni, s végül a fennmaradó kiadásokra ötvenezer korona kölcsönt vesz fel. Mindezek a határozatok csak akkor kötik a várost, ha a miniszter és Aradvármegye a kért hozzájárulást megadják.

* **Zártafeloldás.** A IV. állategészségügyi kerület, mely eddig sertésvész miatt zárva volt, a zár alól feloldatott.

* **A Műgyetem megnyitása.** Szokásos ünnepi pompával, miniszteri segédlettel s a tudomány jeleseinek részvételével a tudomány másikkal diszitett udvarra sorban érkeztek a fogatok és sűrű csoportban az ünnep részesei. Az egyetem aulájában az új rektor, Haussman Lajos fogadta a kiváló vendégeket. Eljött maga a miniszter, Berzeviczy Albert s kíséretében Molnár Viktor és Löwey miniszteri tanácsosok. A szinig megtelt díszterem padsoraiban eljött a tudomány minden nevese, sok egykori növendéke a műgyetemnek, akik az élet során az ebben a házban nyert tudomány révén felküzdötték magukat a kiválóság magaslatára. A pálmákkal diszitett emelvény körül hölgyek foglalták el az első széksorokat. A lelkes ünnep megnyitóját Haussmann Lajos rektor olvasta fel megnyitó beszédjét.

* **A kamara üdvözlése.** Az ipartörvény revíziójának tényleg felvételével kapcsolatban a debreceni kereskedelmi és iparkamara tegnapi közgyűléséből, Hieronymi kereskedelmi miniszterhez a következő táviratot intézet:

Ma napon tartott közgyűléstől 31 tiszteletteljes üdvözlést küldi Nagyméltóságodnak a debreceni kereskedelmi és iparkamara abból az alkalomból, hogy az ipartörvény revíziójának nagy munkáját tényleg kezeibe vette s erre vonatkozó örvendetes elhatározását a kamarával közölte. A kamara ezt az elhatározást ünnepies örömmel veszi tudomásul s teljes bizalommal van Nagyméltóságod bölcsessége és munkatársainak kitünősége iránt. Szabó Kálmán elnök. Szávay Gyula titkár.

* **Ismét a Csicsogó.** A szerelem regénye örök. Ebben hasonlít a Csicsogóhoz. Az it lefolyt események is örökké ugyanazok, csak épen a személyek mások s a koponya törés váltakozik berdatöréssel kéztöréssel, zuzódásokkal stb. Molnár András bátyánk, a ki mesterségére nézve az életpályák közül a köcsis-ságot választotta, megtört szívvel s betört fejvel magyarázta tegnapi rendőrségen:

— Bementem instálom, mert mir, azir, hogy egy köpetnyi bort lecsuszassak, hát mán ott találtam Löködi Sándor piritós kenyeres társamat egy társadalomban. Aztán hogy ők pálinkát akartak én meg bort akartom, össze különböztünk, osztán nekem jöttek.

Még pedig ugy neki mentek, hogy a fején s kezén levő sebek csak nyolc napon tul gyógyulnak. Sebeit Dr. Balkányi Emil kerületi orvos kötözte be.

* **A dróttalan táviró.** Olaszországban nemrég egy fontos találmány jutott nyilvánosságra. A találmány, amelynek szerzője Parravans Armand, a dróttalan táviró legnagyobb tökéletességét van hivatva megszűntetni, azt tudniillik, hogy a Marconi készülékével továbbított táviratokat bárki felfoghatja, sőt már az is zavart okozhat, ha több dróttalan távirat összetalálkozik. Ezért mondotta egy híres olasz fizikus, hogy ha Marconi rendszerét a rendes Morse-féle táviró előtt találták volna fel, az utóbbit bizonyára nagy örömmel fogadták volna még mindig. Parravans találmánya állítólag teljesen megszünteti Marconi találmányának a tökéletességét és alkalmas lesz arra, hogy a dróttalan táviró használhatóbb legyen a praktikus életben is.

* **A montenegrói trónörökös Budapest.** Érdekes vendégei vannak tegnapi reggel óra a magyar fővárosnak. Ma reggel ugyanis Danilo herceg Montenegró trónörököse és felesége Milica hercegnő Budapestre érkeztek és a Royalban szállottak meg. A daliás megjelenésű trónörökös és gyönyörűséges fiatal felesége élénk föltűnést keltettek a magyar fővárosban.

* **Volt debreceni fényképész — pénzhamisító.** A budapesti 7. ker. kapitányság névtelen feljelentés alapján egy nemzetközi pénzhamisító banda nyomára jött, melynek tagjai közt Kiss Ferenc volt debreceni fényképész is elfogta. Kiss Ferenc két évvel ezelőtt ment el Debrecenből s Budapestben nagy nyomorral küzdött s állítólag épen ez vitte a bűntudására. Kiss, a mint a rendőrség meglepte, töredelmesen bevallotta bűnét. Elmondotta, hogy nemzetközi banda szövetkezett oly célból, hogy az egész országot elárasztja a hamis tiz és husz-koronás aranyak és bankjegyek tömegé-

vel s Debrecenben meg Pécsen már meg is kezdette a hamis pénz nagybani forgalomba hozatalát, ami tekintettel, hogy a hamisítványok kitűnően beváltak, rövid időn belül sikerült is volna.

A hamisítók letartóztatása után elmentek Kiss Ferencnek Nefelejts utca 32. szám alatti lakására, ahol szintén sok lemezt, festéket s más a pénzhamisításhoz szükséges dolgokat találtak.

Innát a rendőrök a főkapitányságra kísérték az elfogott pénzhamisítókat.

* **Egy tanár távozása.** Sajnálattal értesülünk, hogy Jaszencsák Sándor, a helybeli főreáliskola, kiváló, köztisztelőben álló tanára, október hótól kezdődőleg öt hónapra elbágyja a tanári székét. Jaszencsáknak súlyos szembaja van, a melyet most külföldön akar megoperáltatni. A főreáliskola tanári kara és növendékei, kiváltképp a VIII. osztály, a melynek Jaszencsák osztályfőnöke, sajnálattal veszi, a kiváló tanár távozását.

* **A Magyar testvérek itthon.** Három és fél havi távollét után a Tátrafüredről hazatért Magyar testvérek tegnap este játszottak ismét a Bikában. A közönség nagy rokonszenvvel látta viszont kedvelt zenekarát és elhalmozta tetszésével.

* **A legtermékenyebb regényíró.** Bostonban néhány nappal ezelőtt halt meg Preutisz Ingraham amerikai regényíró, aki kétségtelenül egyike volt a világ legtermékenyebb regényíróinak. Ingraham csak harminchárom esztendő korában kezdett regényeket írni, de a nit fiatalabb éveiben elmulasztott, azt bőven kipótolta azután, mert haláláig, amely hatvannégy éves korában következett be, nem kevesebb, mint 707 kötet regényt írt, tehát átlag csaknem huszonöt regényt évenként. Volt esztendő, hogy ötvenkét regénye jelent meg egyetlen évben. Egy alkalommal, ugy írják az amerikai lapok, egy regényt négy nap és négy éjszaka alatt írt meg s megtörtént, hogy egyszerre öt regényen dolgozott lapok és folyóiratok részére. Mindenesetre föltűnő, hogy az amerikai lapok Ingraham regényeinek csak a számáról és hosszúságáról írják, a jóságáról ellenben nem. Bizonyára ebben a tekintetben már nem volt annyira utólérhető.

* **A jegyzői illetmények.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága az e hónap 10-én tartott közgyűlésén megválasztotta a községi, közjegyzők valamint a segédjegyzők illetményeinek megbecslésére alakított bizottság tagjait a maga részéről. Rásó Gyula kir. tanácsos, alispán most a belügyminiszter megbízása folytán a főispán részéről kinevezte a bizottságokba a hajdúszoboszlói járásban Kiss Ferenc, Rójka Károly rendes-, Bálint Imre póttagok, a központi járásban Berger Mór, Kovács Albert dr. rendes-, Piacsek Sándor póttagok és a hajdúböszörményi járásban Révay Márton, Kömmerling János rendes-, Csapó László póttagok.

* **A disznó-serték veszedeme.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület panaszt emelt a belügyminiszternél amiatt, hogy a budapesti piacra kerülő élő sertések legértékesebb sertéjét a szállításkor elfoglalt hajcsárok, fuvarosok és munkások a sertés hájáról letépi lelopják. Ez nem csak állatkínzás s, de az így megtépt sertésnél a fájdalom következtében bizonyos súlyvesztés áll be, a sertések szalonnája a megtépés helyén vörhenyes kékes színűvé válik, minek következtében csak árleszámitás mellett értékesíthető. A belügyminiszter e panasz orvoslása végett felhívta az összes

törvényhatóságokat úgy Debrecen várost és Hajdúvármegyét is, hogy illetékes tisztviselőiket és közegeiket szigorú felügyeletre és lelkiismeretes ellenőrzésre utasítsák, illetve kötelezzék arra, hogy a tetterért hajcsárokat, fuvarosokat és munkásokat nyomban jelentseék fel.

* **Háromszázezer frank szépségdíj.** Oszkó Gyula rendezte a nagystílusú reklámok mestere. Hogy híres fűrdőjét még emlékezetesebbé és vonzóbbá tegye, a jövő évre nagy nemzetközi szépségversenyt hirdet. A legszebbnek ítélt hölgy kerek háromszázezer frank jutalmat fog kapni. Pályázhat bármely nemzetiségű nő, angol, francia, magyar, japán, hottentotta stb. Szépnek csak annak kell lennie, a ki a nagy díjat megkapja. De még a legszebbnél is szebb lesz — a háromszázezer frank.

* **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta, bejelentették az anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket: Dózsa Lőrinc ev. ref. 3 hónapos. Barna Bálintné ev. ref. 50 éves. Daczó József ev. ref. 66 éves. Özv. Kabai Imréné ev. ref. 65 éves. Schwartz Margit izr. 16 napos. Günter Ferenc róm. kath. 56 éves. Hetey Imréné ev. ref. 42 éves. Özv. Havas Józsefné izr. 40 éves. Szentgyörgyi Sándor ev. ref. 10 napos.

* **Öngyilkos leány.** Tót Mariska 17 éves leány tegnap d. u. egynegyed 3 órakor édesanyjának özv. Tóth Lajosnének Homokkert u. 87 sz. a lakásán benzint és gyufaoldatot ivott, mely két rombolószert fiatal szervezetét annyira megálmadta, hogy most öreg édesanyja nagy bánatára élet — halál közt lebeg. Öngyilkosságának oka két év óta tartó betegsége. A szerencsétlen leány ugyanis gyakori ideges szivgörcsben szenvedett, mely elviselhetetlen fájdalmak elől akart a halálba menekülni. A tett elkövetése után rögtön a kórházba szállították, a hol gyors segélyben részesítették. A gondos ápolás dacára életben maradásához kevés a remény.

* **Megszökött betörő.** Parti Ferenc tolvajait, mint már megirtuk, Tóbiás Józsefet és Menczer Rezsőt Nagyváradon a rendőrség elfogta. A két fiatal, de már rosvott multu, tolvaj beismert vallomást tett. Tóbiás már Budapesten kövelett ellopást, a miért befogták, de megszökött s tovább gazdálkodott a fővárosban. Másodszor is rajta vesztvén egy lopáson, fogházba került, ahonnan néhány nap múlva szintén meglépett. Ekkor látogatta meg Debrecen, a hol Partinál tett drága vizitét. Innen Nagyváradra ment, a hol egy újabb lopásért elfogták. A rendőrség — Tóbiás multjára való tekintettel — a legszigorú óvintézkedéseket megtette hogy az esetleges szökést megakadályozza. Azonban hiába. Tegnap érkezett távirat szerint u. i. a 17 éves ügyes fickó megszökött. Hátrahagyott társát átadták a rendőrségnek, Tóbiást pedig a legszelesebb körben keresik.

* **Lebukott az árokba.** A hatvan utcai kert melletti árok tegnap este majdnem végzetessé váló szerencsétlenségnek volt okozója. Egy szegény munkásnő, ki éppen munkájából igyekezett haza, a gondozatlan állapotban lévő árok egyil leomlásánál megcsuszamlott és az óriási mélységű árukba lezuhant. A szerencsétlenül járt asszonyt a környülekes emberek mentették ki a pocsolyából. Igazán kívánatos volna, ha a városi tanács a nagy kölesönből e nagyforgalmu helyiséget rendbe hozatná.

* **Veszedelemes légyosipés.** Saradi Antalné szülő munkásnő, ki a debreceni borszövetkezet telepén dolgozott, tegnapelőtt d. u. munkaközben egy mérgező légy megcsipte a karját. Karja a csipés után megdagadt s estére annyira rosul lett, hogy bevitték a kórházba, a hol a sebészeti osztályon vették ápolás alá. A veszélyen túl van.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti festészeti és fényképészeti műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Allandó fényképképzés a műterem kapubejárataánál levő kirakásban.

x Divatos férfi és fiú kállapok legnagyobb választékban Feketénél.

Ma este az Arany Bika kévéházban Rácz Károly zenekara játszik.

szilárd és folyékony
Varg-féle Szappan
Glycerin
a bőrre fehérré és gyöngéddé teszi
Mindenütt kapható.

Glycerin szappan

egy felnőtteknél, mint gyermekeknél a leggyöngébb korban a legkifünőbb tisztító szernek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra tanár Schandlbauer, Frühwald, Breus Károly és Gusztáv, Schandlbauer stb. . . állta legjobb eredménnyelhasznált.

A japán-orosz háború.

A mandzsuriai harcokról.

London, szept. 16.

Egy szakértő, aki az oroszok utócsapatát a Liaojangtól délre elfoglalt állástól Mukdenig kísérte, valóságos mondja azt, hogy a japánok a tíz napig tartott küzdelmekben 40,000 halottat és sebesültet vesztettek és nagyon is kivoltak fáradva, mint sem hogy folytathatták volna az előrenyomulást. A vörös kereszt kórház a liaojangi csata 12,000 sebesültjét ápolja.

Tiensin, szept. 16.

Japán Mukden elfoglalása után száz millió font (25000 millió korona) hadikárpótlás és a japán vizeken levő orosz hajók átadása ellenében hajlandó lesz békét kötni.

Kopenhága, 16.

Itt ma elfogtak egy japán kémét, aki a balti tengeri hajórajt légberöpíteni akarta.

Port Artur ostroma.

Csifu, szept. 16.

Port Artur ostroma teljes erővel megkezdődött. Az ostrom bázisul a Farkas erőd van berendezve, amelyről nehéz ostromgyúkkal folytonosan bombázzák a kikötőt és a belső erődotket. Az ostromlottak a japánok mindkét támadását visszaverték.

London, szept. 16.

A japánok elfoglalták a Port Artur mellett levő Kűhüngsan erődot.

SZÍNHÁZ.

— (Makó Szegeden megbukott.)

A szegedi színház sorsát a városi közgyűlés tegnapi, harmadik napján döntötték el. Az eredmény, mint szegedi tudósítónk telefonon jelenti, az, hogy a közgyűlés 82 szavazattal 56 szavazat ellen a szegedi színházat hat évre Janovics Jenőnek adta. Ismeretes dolog, hogy a szegedi színházi bizottság nagy többséggel Janovics Jenőt ajánlotta; a városi tanács azonban 4 szavazattal 2 szavazat ellenében Makó Lajos debreceni igazgatót választotta meg. Ez ellen Janovics Jenő fölebbezással élt. A városi tanács javaslata az volt, hogy a közgyűlés hagyja jóvá Makó Lajos megválasztását. Ezzel szemben Lázár György dr. polgármester külön véleményt adott be, azt indítványozva, hogy a közgyűlés a tanácsi döntést változtassa meg és adja ki a színházat további hat évre Janovics Jenő dr. mostani igazgatónak. Heves, nagy vita keletkezett tegnap a kérdés felett. A közgyűlési terem zsufolásig megtelt. — Hosszabb vita után szavazásra került a sor és a szavazás eredménye az lett, hogy Janovics Jenő 82, Makó Lajos pedig 56 szavazatot kapott. E szerint Szeged város közgyűlése 26 szótöbbséggel megbuktatta Makó Lajost és a színház igazgatójává hat évre Janovics Jenőt választotta meg.

— (Tüzoltó gyakorlat a színházban.)

A jövő héten Szikszay Gyula tüzoltó parancsnok és Publik Ernő parancsnok nagyszabásu tüzoltó gyakorlatot rendeznek a színház épületén. A színházi őrség tüzet fog jelezni és a tüzoltóság teljes felszereléssel kivonul és oly gyakorlatot mutat be, mintha a színház kigyuladt volna és lángokban állana. Felette érdekes lesz ez a gyakorlat, mert a közönség színről színre meggyőződhetik, mennyiben lehet a mi tüzveszélyes színházunkban esetleges veszély esetén a mentésre számítani s mily eszközökkel és erővel van a tüzoltóság ehhez a nagy feladathoz felszerelve.

TÁVIRATOK

Az újszülött olasz trónörökös.

Turin, szept. 16. Az olasz király maga táviratozta meg királyunknak a trónörökös születését.

Róma, szept. 16. A pápa táviratilag utasította a turini bíborosérseket, hogy a Kaccenigibe utazzék és a trónörökös megkeresztelje.

Öngyilkosság kártyaveszteség miatt.

Déva, szept. 16. Saubre Dávid hátszegi nagybérlő hasba lőtte magát. Bár az orvosok a löveget a gyomorból eltávolították, a nagybérlő néhány órára isz-

szonyu kinok közt meghalt. Öngyilkosságának oka az, hogy kártyán nagyobb összeget veszített.

Kirabolt ékszerüzlet.

Sopron, szept. 16. Az éjjeli viharos időt ismeretlen tettesek arra használták fel, hogy Sverák Ferenc aranyműves és órásvárkerületi főtéri üzletét kirabolják. A pincéből hatoltak az üzletbe és két kirakóból minden arany és ezüst tárgyat elvittek. Hiányzik 120 arany és ezüst óra, valamint sok ékszer. A kárt az üzlettulajdonos 10,000 koronánál többre becsüli.

Hat ember tűzhalála.

Halifax, szept. 16. Itt nagy tüzvész pusztított, mely óriási kárt okozott. Hat ember porrá égett.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Esküdtszéki tárgyalások. A szeptemberi esküdtbíróóság elnöke a következő tűzött ki fő tárgyalási határidőt:

Szeptember-án, kedden: Tóth Lajos és 4 társa ellen halált okozott súlyos testi sértés büntette miatt.

Szeptember 22-én, csütörtökön: Kolompár Mihály és társa ellen rablás büntette miatt.

§ Anya — mégsem anya. Szép fiatal 19 esztendőss asszony ült tegnap a vádlottak padján a debreceni törvényszéknek Kerekes János elnöke és Hoffmann József és Tatay Ferenc bírák közreműködése mellett tartott fő tárgyalásán. — Rátz Lajosné családi állapot ellen elkövetett büncselekményével vádolta Horvát István dr. ügyész. Rátz Lajosné a t. i. 7 hónapi együttélés után elvált a férjével, még pedig állítólag a szép asszony kikapós volta miatt. De az asszony nem akart válni, mert — mint mondta — gólya néni várja.

Gólya néni az azonban másfelé akarta igen sok dolga, s bizony neki eszé ágában sem volt Rátz Lajosné felé repülni. A dolgon aztán úgy akart segíteni a szép asszony, hogy elment Szabó Mária ismerőjéhez, s annak egy hónapos csecsemőjét elkérte — kölcsön — hogy ő majd gondozza, felneveli, mert a férje nagyon szereti a gyereket, neki pedig nincs. Otthon aztán elő is adta, hogy gyereke született, de a csalárd dolog kisült. A bíróság a büntett elkövetésének kísérletében találta vétkesnek s 30 kor. büntetésre ítélte.

MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK. Üzletvezetőség Szeged.

26357—1904 szám. I.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége az 1905. évben esetleg a további két évben szükséges különféle anyagok szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szükségletet képező anyagok a következők:

1. Építési homok
2. Kocka kövek és mű kövek
3. Közöséges oltatlan fali mész

4. Téglák neműek
5. Faggyu és fehér szappan
6. Horgonyozott sodrott kerítési acélpánt
7. Cirok seprű
8. Ólomzár zsinegek
9. Kátrányos fedéllemez és carbolineum
10. Lucerna mag
11. Halina csizma.

Az ivenkint 1 koronás okmány bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1904. évi október hó 12 déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének anyagbeszerzési osztályához nyújtandók be vagy postán oda be- küldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5 százalék a legkésőbb 1904. évi október hó 11-én déli 12 óráig a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291-96 sz. általános és az egyes anyagokra vonatkozó különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módok az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az üzletvezetőségnek és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthető.

Ezen ajánlati felhívás és a szükséges ajánlati űrlapok az alul írott üzletvezetőségnek ingyen megszereshetők vagy kívánságra postán megküldetnek.

Bánatpénz nélkül elégtelen bánatpénzzel, a határ időn túl beérkező vagy táviratilag tett ajánlatok ugyancsak olyanok is melyek az előírt feltételeknek nem felelnek meg végül pótajánlatok, figyelembe nem vétetnek.

SZEGED. 1904. évi szeptember. hóban

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

DONOGÁN és SOMOSSY

Kucz József és Tsa utóda cégnél,
Debrecen, Kistemplombazár.

Az iskola idény kezdetével ajánlják kitűnő minőségű fiú és leány fehérneműket harisnya, kötények, matracok, paplanok stb. stb. nagy raktárát. Intézetbeli növendékeknek előírás szerint.

Határozott árak!

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy

cukrászdámat

szeptember hó 13-tól kezdve

Piac-utcán

a Lamprecht-palotába helyeztem át.

Midőn fényesen berendezett új helyiséget b. figyelembe ajánlom, kérem hogy eddigi b. pártfogásukkal továbbra is támogatni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Riesz Lipót

cukrász.

A legjobb arc- szépítő szer a SERAIL-ARCZENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehéríti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan. } Kitűnő toillet szappanok a kenőcs használatához o

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három színben, fehér, rózsaszín és krém. 1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Josa és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszerésztárába

Aradon, szabadságlér, valamint minden más gyógyszerésztárban.

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely
ára 70 fillér

fényképészeti cikkek

Láda kufferek

uti készletek, pénz, szivar és levéltárcák,

férfi fekérműek,

(mérték után is készülnek).

solingeni kések, ollók, borotvák, haj, köröm és ruha

kefék, fésűk, szappanok, tükrök nagy választékban,

jutányos áron kaphatók:

BORSOS KATA

műipar és férfi divat áru raktárában

Debrecen, városház épület

bőr áruk

férfi kalapok, nyakkendők, gallér és kezeltők

Utazáshoz, sétabotok

Bortermelők figyelmébe!

Tisztelettel tudatom, hogy Deák Ferenc-utcán fennálló gépműhelyemben **ujtalálmányu és szabadalmazott vasszerkezetű és felülnyomásu**

borsajtók és szőlőzúzókát

készítek, mely bármelyik külföldi gyártmányt is felülmúlja.

A borsajtó **fatányérral** van ellátva, mustlé a vasrészekkel nem érintkezik, a törköly egy darabban kivehető.

Raktáromban minden nagyságban a legnagyobb választékban **de olcsó árakban** kapható.

Szíves pártfogást kérek, tisztelett

Preizler Mór

műlakatos és gépjavító műhely

12911—J904.

Arverési hirdetmény.

Debrecen szb. kir. város tanácsa a következő bérleteknek venni.

1., A Nagyvárad utcai sorompó mellette fekvő 1200□öl faraktárhelynek 1904. október 1-től 1907 október 1-ig terjedő 3 évre.

2., Az epreskerti csapszék 1905 január 1-től 1907 December 31-ig terjedő 3 évre leendő berbe adás utján biztosítása végett nyilvános árverést rendel el.

Az árverés folyó évi szeptember hó 22-én csütörtökön délelőtti 9 órakor fog megtartatni a városház közgyűlési termében.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a városi számvevőségél megtekinthetők.

kelt Debrecen, 1904. szeptember hó 12,

A városi tanács.

Saját érdekében bizalmasan kiadvánias LEOPOLD GYULA hirdetési irodája által Budapest, Erzsébet-körút 64. Szakavatott Pentosai

Császárfürdő
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.
Elsőrangú néma hévír gyógyfürdő, pártán gőzfürdővel, legmodernebb uszodákkal, pompás ásványviz-szodákkal, ká- és kád-fürdővel.
200 kényelmes lakosztóval.
Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KÖSZVÉNY ÉS CSÜZ ELLEN LEGSIKERESEBB a KRIEGER-féle
REPARATOR
1 Öveg 2 korona, kis Öveg 1 kor.
Főraktár: **KORONA - GYÓGYSZERTÁR,** Budapest, Camin-tér.
KIVÁLÓ SZERENŐSEI • ELŐZEMENYGEI • SZERENŐSE-NAFTÁR NYGVEN ÉS BÉRMENYVEI
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA
BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 60.
10.000 sorsjegy, 68.000 nyer. — Nyeremények összige 14.489.000 korona.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete
BUDAPEST, V. GÉZA-UTCA 2.
300 koronától kezdve ad törlesztés nélküli levél-kölcsönöket, melyek után
Kétszeri törlesztés: 2% kamattal
30 évre a 6% övi 2.000-
40 : : : 2.000-
50 : : : 2.000-
60 : : : 2.000-
70 : : : 2.000-
80 : : : 2.000-
90 : : : 2.000-
Hasonló járulékat a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

HÓTEL PARIS SZÁJLODA
BUDAPEST, VI. VÁCZI-KÖRUT 23. SZ.
200 szoba 2-20 kádijal felszereléssel és villanyvilágítással együtt. Fűtés, elektros hátfűtés, étterem és szobák a házban. Villamos vasúti megállóhely az óraszállás mellett és hajók kikötője.
Vidékek kedvelés kedves helye
KLIVÉNYI FERENCZ
vendéglős elsőrangú étterem
Budapest, VI., Andrásy-út 39.
Külön magyar konyha, valódi itala borok és a világhírű „PSCHORRERÁU” egyedül kimerő.

REMINGTON
IRÓGÉP
ÚJ MODELLEJE megjelent!
PROSPEKTUST KÜLD
GLOGOWSKI ÉS TÁRS
BUDAPEST
ANDRÁSSY-ÚT 12.

Ön nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a **CZERNY-féle Tanningene** HAJFESTŐ-SZERREL.
VÉRGYÓGYÍTÁS
A legbizalmasabb gyógyszer: asthma, szív-, gyomor-, tüdő- és bőrbetegségek, emezavar stb. ellen.
Megalapítója és egyedüli képviselője:
D. KOVÁCS J. fővárosi orvos.
BUDAPEST, V. VÁCZI-KÖRUT 18. SZ. L. EM.

Amennyiben létező valódi angol **SZÉPÍTŐSZER** a Balassa-Kornél valódi angol és azonnal elhatárol minden szepítőt, májfestőt, pattanást, más csúszó stb. és az arcnak ódonsgot, hatástalóságot kölcsönöz. Hőlykeket nélkülözhetetlen!
Egy Öveg 2-3 k., hosszú ugorke-szappan 1-2 k., palack 2-3 k.
Postai átvételre naponta.
Főszékhely: **Balassa Kornél** Gyógyvertára: Budapest — Erzsébetfalva.

OSERS és BAUER MOTORGYÁR
BUDAPEST V. Lipót-körút 7.
Benzin- és petrolin-motorok
Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel. Ezernyi berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező üzleti feltételek.
BÉCS
Dresdnerstrasse 79-81.
Benzin- és petrolin-lokomobilok

Versenyen kívül olcsó árak! Elsőrangú angol és francia első ruhák-kelme-különcségeket áruház
LEON és OLAI
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.
Műtárat az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldönek